

ИКОНОМИКАТА НА БЪЛГАРИЯ

МЕСЕЧЕН ОБЗОР

11/2018

Министерство на финансите на Република България • дирекция „Икономическа и финансова политика“

ISSN 2367-5012

Основни теми:

- » Брутен вътрешен продукт
- » Краткосрочна бизнес статистика
- » Пазар на труда и производителност
- » Инфлация
- » Външен сектор
- » Финансов сектор
- » Бюджетен сектор
- » Табл. Основни икономически индикатори

Акценти

През третото тримесечие на 2018 г. БВП нарасна с 2.7% на годишна база по сезонно неизгладени данни. Растежът бе движен от повишение на вътрешното търсене, докато приносът на нетния износ бе отрицателен. По отношение на предлагането, БДС се повиши с 2.8% на годишна база, с основен принос от сектора на услугите.

Краткосрочната бизнес статистика отчете силно представяне през октомври, като производството в промишлеността и строителството се завърнаха към растеж спрямо същия месец на предходната година, а темпът на нарастване при търговията на дребно и оборота в промишлеността се ускори. **Индикаторът за бизнес климата** се подобри през ноември, поради по-благоприятните очаквания за бизнес състоянието на предприятията в промишлеността, търговията на дребно и услугите.

Броят на заетите се понижи с 0.9% през третото тримесечие, воден от динамиката в селското стопанство, докато заетостта в индустрията и услугите продължи да нараства. Реалният растеж на производителността се ускори до 3.7%, а нарастването на номиналните разходи за труд на единица продукт се забави до 1.4% на годишна база. През ноември **регистрацията безработица** се повиши минимално до 6%.

През ноември **потребителските цени**, измерени чрез ХИПЦ, се понижиха с 0.3% спрямо октомври, водени основно от по-ниските цени на горивата. **Годишният темп на инфлация** се забави до 3%. При базисната инфлация също бе отчетен по-нисък темп на нарастване (2.4%), обусловен от понижението на цените на неенергийните промишлени стоки и по-слабото нарастване при преработените храни.

Излишъкът по **текущата сметка** през септември подпомогна нарастването на общия баланс за деветте месеца на 2018 г. до 3.8% от прогнозния БВП. Към края на септември отношението на **брутния външен дълг** към БВП се понижи до 61%.

През десетте месеца на 2018 г. **бюджетното салдо** по Консолидираната фискална програма бе положително, като достигна 2.8 млрд. лв. (2.6% от прогнозния БВП). Излишъкът бе формиран от превишение на приходите над разходите по националния бюджет. ■

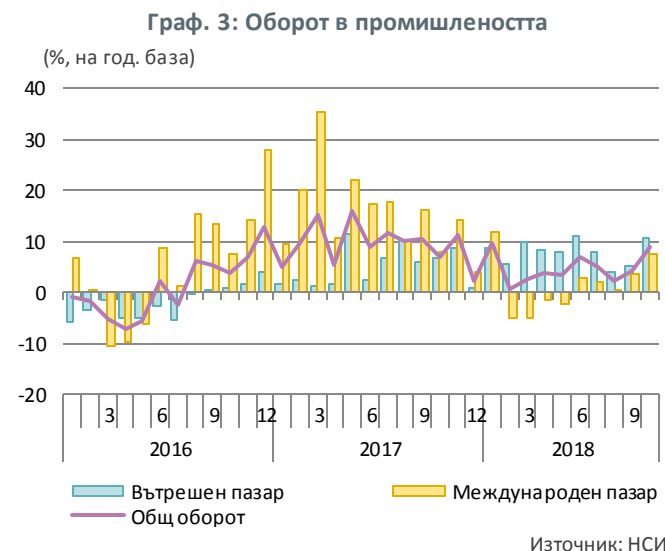
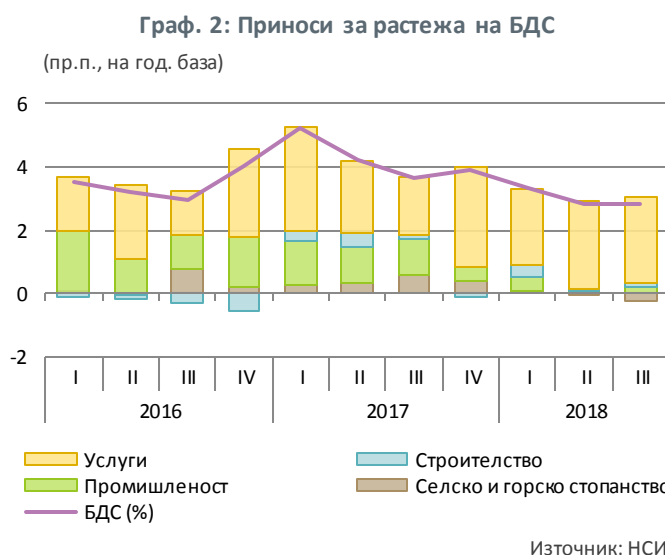
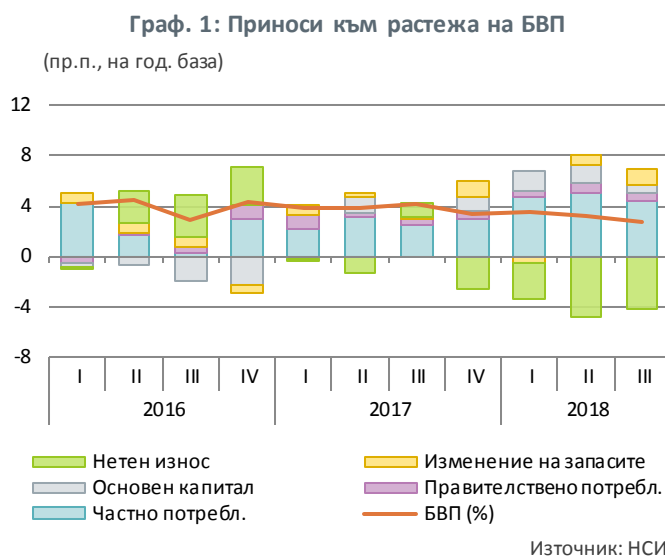
БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ

Растежът на БВП се забави до 2.7% на годишна база през трето тримесечие на 2018 г. (граф. 1), в резултат от по-нисък принос от страна на вътрешното търсене (6.9 пр.п.), докато отрицателният принос на нетния износ слабо се понижи до 4.2 пр.п., при отчетени 4.8 пр.п. през второто тримесечие. Растежът на крайното потребление и на инвестициите в основен капитал се забави, съответно до 7.5% и 3% (7.7% и 7% през второ тримесечие). Въпреки че частното потребление продължи да отчита силно представяне, неговият растеж се забави до 8.1%, при 8.6% през второто тримесечие. Същевременно, повишението на публичното потребление се ускори и достигна 5.2%. По-слабата инвестиционна активност се дължеше на по-нисък принос на инвестициите както в *строителство*, така и в *машини и оборудване*. Износът продължи да следва низходяща динамика и спадът достигна 3.2% спрямо същото тримесечие на предходната година. По-слабият износ и вътрешно търсене се отразиха в по-нисък растеж на вноса от 3.8% и така ограничиха негативния принос на нетния износ в сравнение с отчетения през второто тримесечие на годината.

От страна на предлагането, **брутната добавена стойност** (БДС) се повиши с 2.8% през трето тримесечие, при ръст от 2.9% през второ (граф. 2). Основен принос за отчетения растеж имаха *услугите*, най-вече *операциите с недвижими имоти*, които нараснаха с 14.9%. *Промислеността* и *строителството* също се повишиха, съответно с 0.9% и 2.1% на годишна база. Както и през предходните две тримесечия, *селското стопанство* отчете понижение от 0.8%.

КРАТКОСРОЧНА БИЗНЕС СТАТИСТИКА

Растежът на **оборота на промишлените предприятия** се ускори до 9% през октомври спрямо същия месец на предходната година, при годишно нарастване от 4% през септември (граф. 3). Благоприятното развитие обхвана по-голямата част от отраслите в промишлеността. Както продажбите за вътрешния, така и за външния пазар отчетоха по-високо нарастване, съответно от 10.7% и 7.3%. Сред отраслите, които имаха най-голям принос за растежа на оборота за вътрешния пазар, бяха *производство на основни метали*, *производство на хранителни продукти* и *производство на химически продукти*. Същевременно, растежът на оборота за външния пазар беше движан основно от нарастването на *производството на химически продукти*.

Промишленото производство се повиши с 3.1% през октомври спрямо същия период на предходната година в сравнение с годишен спад от 1.9% през септември. *Производството на изделия от каучук, пластмаси и други неметални минерални продукти, както и производството на превозни средства* имаха основен принос за отчетеното повишение.

Индексът на **строителната продукция** нарасна с 4% спрямо октомври 2017 г. (граф. 4). Както *сградното*, така и *гражданското строителство* се повишиха, съответно с 3.5% и 4.6%.

Продажбите на дребно също следваха възходяща динамика, нараствайки с 5.6% през октомври, при годишен ръст от 3.6% през предходния месец. При *търговията на дребно на лекарства, медицински и ортопедични стоки* бе отчетено най-голямо повишение (17.1%), следвана от *продажбите на дребно на битова електроника, мебели и други стоки за бита* (10.8%).

През ноември **общият показател за бизнес климата** се повиши с 0.6 пункта (граф. 5). Оценките в *промишлеността, търговията на дребно и услугите* се подобриха, поради по-благоприятните очаквания на предприемачите за бизнес състоянието на предприятията през следващите шест месеца. Същевременно, индикаторът за бизнес климата в *строителството* се понижи, в резултат на влошени оценки за текущото бизнес състояние на предприятията.

Индикаторът за **доверието на потребителите** се понижи с 4.4 пункта (граф. 6) през ноември, в резултат на влошаване на очакванията за финансовото състояние на домакинствата и икономическата ситуация в страната.

ПАЗАР НА ТРУДА И ПРОИЗВОДИТЕЛНОСТ

През третото тримесечие на 2018 г. броят на заетите (ЕСС 2010) се понижи с 0.9% на годишна база. Отрицателен принос имаше динамиката на заетостта в *селското стопанство*, където се наблюдаваше спад на реалната БДС, започнал още през първото тримесечие на годината. *Индустрията и услугите* запазиха положителното си влияние върху общата заетост в страната, но темпът на нарастване на заетите се забави и в двата сектора. Броят на заетите в *промишлеността* се задържа около нивото си от третото тримесечие на 2017 г., като данните от краткосрочната бизнес статистика показваха, че растежът на показателя е ограничен от отрасли като *производство на облекло, производство на хранителни продукти, производство на дървен материал, производство на метални изде-*

Граф. 4: Индекс на строителната продукция

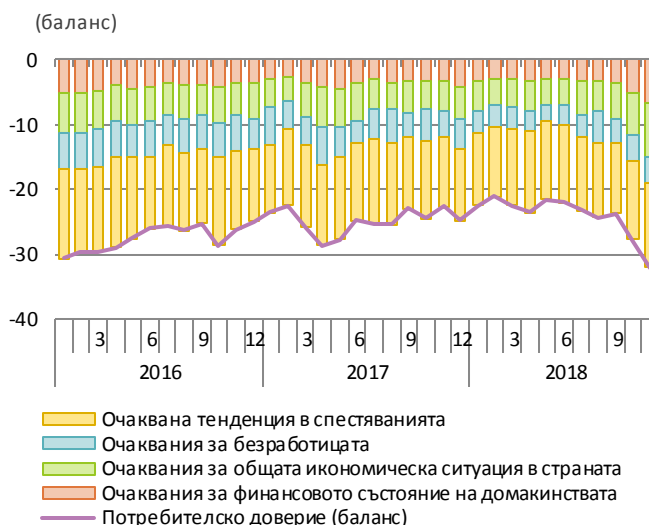
Източник: НСИ

Граф. 5: Бизнес климат по сектори

Източник: НСИ

Граф. 6: Доверие на потребителите

Източник: НСИ

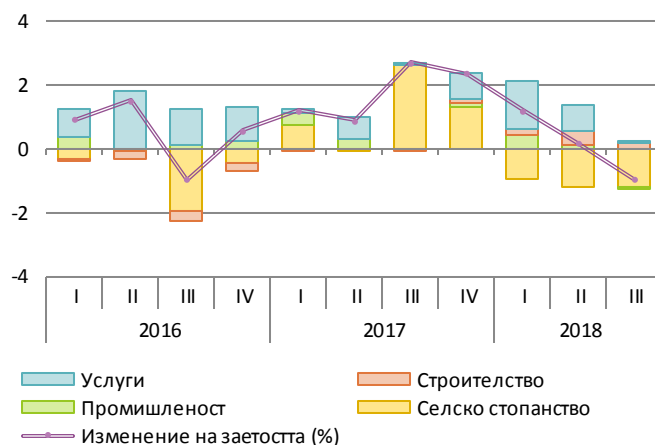
лия и ремонт и инсталиране на машини. Същевременно, в преобладаващата част от експортно-ориентираните дейности на промишлеността се наблюдаваше растеж в броя на наетите лица. *Строителството* продължи да отбелязва един от най-високите темпове на нарастване на заетостта, но това е и отразът, който най-късно започна да се възстановява от влиянието на икономическата криза. В сектора на *услугите* общият брой на заетите почти не се промени на годишна база, тъй като устойчивото повишение на заетостта в някои дейности, като *създаване и разпространение на информация* не успя да компенсира регистрирания спад в други отрасли, сред които най-голям принос имаше *търговия, транспорт и хотелиерство и ресторантьорство*. Подробните данни от краткосрочната бизнес статистика показаха, че негативната динамика в агрегирания отрасъл е свързана с отбелязания спад при наетите в *търговията на дребно* и в *хотелиерство и ресторантьорство*.

През ноември коефициентът на **регистрираната безработица** отбеляза минимално повишение от 0.1 пр.п. спрямо октомври и достигна 6%. Както входящият, така и изходящият поток безработни се понижиха на месечна основа (граф. 8). Броят на постъпилите на работа (18.6 хил. души) остана близък до нивото си от предходния месец, най-вече поради запазването в броя на намерилите реализация на първичния трудов пазар, докато устроените в програми и мерки за насърчаване на заетостта слабо се понижиха спрямо октомври. В резултат от по-големия входящ в сравнение с изходящия поток, броят на безработните през ноември се увеличи с 2.2% до 197.8 хил. души, но остана с 13.1% по-нисък на годишна база.

Реалният темп на растеж на **производителността на труда** в икономиката се ускори до 3.7% през третото тримесечие спрямо 3.1% през предходните три месеца. Възходящата динамика на показателя беше повлияна преди всичко от *услугите* (4.2%) и *селското стопанство* (5.2%). За разлика от второто тримесечие на годината, в периода юли-септември производителността в индустрията също се характеризираше с положителна динамика (0.4%).

Доходите от труд продължиха да се повишават с пониски темпове като годишен растеж. През третото тримесечие на 2018 г. **компенсацията на един нает** се повиши номинално с 5.1% на годишна база, като растежът на показателя остана по-нисък в *услугите* и *аграрния сектор*, съответно 3% и 2%. В *индустрията* показателят продължи да нараства с двуцифрен темп от 11.4% на годишна база, което беше в сила и за *промишлеността*, и за *строителството*. В резултат от текущата динамика на доходите и производителността на труда, номиналното нарастване на **разходите за**

Граф. 7: Динамика на заетостта и приноси по сектори (пр.п.)

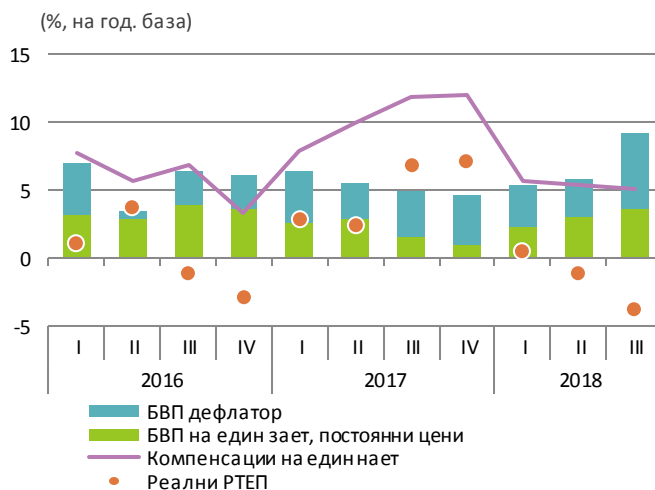
Източник: НСИ

Граф. 8: Нетен поток и брой безработни

Източник: АЗ

Граф.9: Декомпозиция на реалните разходи за труд на единица продукция (РТЕП)

Източник: НСИ, МФ

труд на единица продукция (РТЕП) се забави съществено до 1.4% спрямо 10.2% през аналогичния период на 2017 г. Високият растеж на компенсацията на един нает в индустрията обуслови нарастването на номиналните РТЕП в него до 10.9%, но това бе компенсирано от отчетения спад в сектора на услугите от 1.2% (граф. 9).

ИНФЛАЦИЯ

Потребителските цени, измерени чрез ХИПЦ, се понижиха с 0.3% на месечна база през ноември. Водещ фактор за това беше поевтиняването на горивата с 3.6%. Отрицателен принос имаха и цените на непреработените храни и дълготрайните потребителски стоки, които се понижиха спрямо октомври с по 0.6%. Административните цени нараснаха средно с 0.5%, след като цената на топлоенергията се повиши с 8.3%, отразявайки старта на отоплителния сезон през ноември.

Годишният темп на инфлация се забави до 3% през ноември, при 3.6% месец по-рано (граф. 10). Темпът на нарастване на цените на енергийните стоки се понижи спрямо същия месец на предходната година до 8.9%. По-бавното повишение на цените на преработените храни и по-бързият спад на цените на неенергийните промишлени стоки се отразиха върху базисната инфлация¹, която достигна 2.4%, при 2.5% през октомври.

По отношение на международните цени, цената на суровия петрол тип „Брент“ отбеляза рязък спад през ноември, понижавайки се с 18.2% в левово изражение (граф. 11). Темпът на спад на цените на неенергийните суровини се ускори в сравнение с месец по-рано, като храните и металите поевтиняха съответно с 1.7% и 4.1% спрямо същия месец на предходната година.

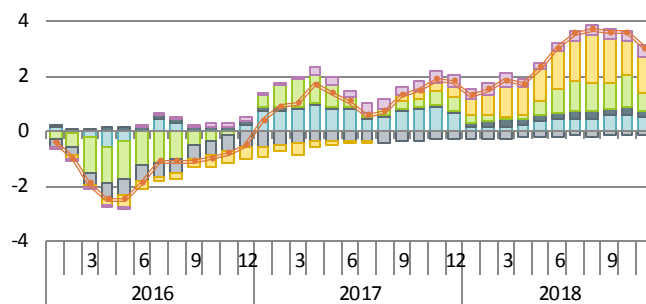
ВЪНШЕН СЕКТОР

През септември балансът на **текущата сметка** бе положителен и достигна 312.7 млн. евро, с което натрупаният от началото на годината излишък достигна 3.8% от прогнозния БВП. Балансът през месеца бе предопределен от излишъка по услугите, докато салдата при търговията със стоки и първичния доход останаха леко отрицателни. По подстатията вторичен доход бе отчетен малък излишък.

Посещенията в чужбина с цел туризъм на български граждани постепенно се увеличават. По данни на НСИ, броят им в периода юни-септември е нараснал с

Граф. 10: Приноси към изменението на ХИПЦ

(пр. п., на год. база)

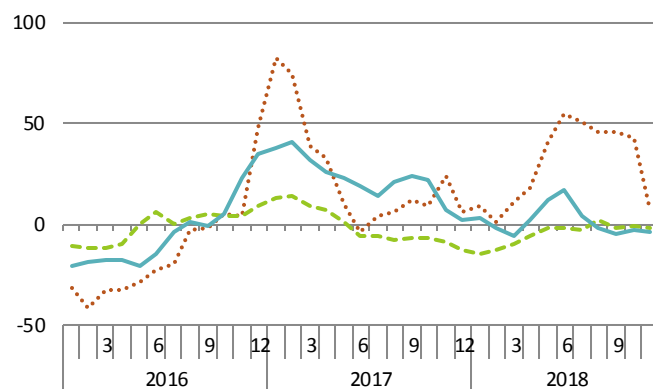
Регулирани цени*
Пазарни нехр. стоки
Алкохол и цигари
Пазарни услуги
Енергийни стоки
Храни
Общ ХИПЦ, %

*Индексът на регулираните цени се изчислява чрез претегляне на съответните елементарни агрегати.

Източник: НСИ, МФ

Граф. 11: Международни цени на основни суровини в евро

(%, на год. база)

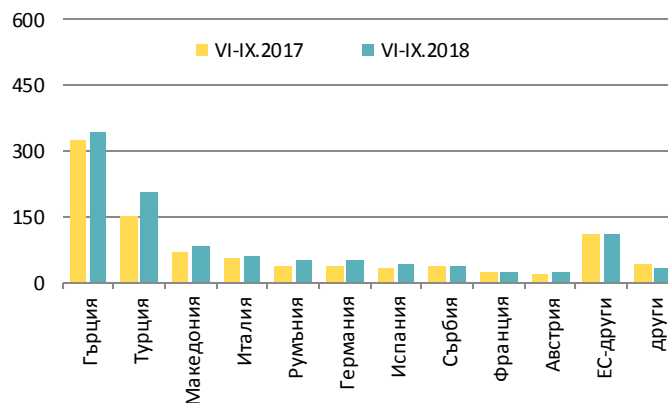

Суров нефт тип Брент
Храни
Метали

Източник: Световна банка, МФ

Граф. 12: Пътувания на българи в чужбина с цел туризъм по страни

(хиляди)

Източник: НСИ

¹ От общия индекс е изключено изменението в цените на енергийните стоки и непреработените храни

13.1% спрямо предходната година. Повишението е движено основно от посещения към Турция (с 36.9%), Гърция (5.5%), Германия (38.5%), Румъния (34.2%) и БЮР Македония (16.1%). Същевременно, намалява броят на българите посетили Словения, Хърватия, Белгия и ОК, съответно с 53.2%, 33.2%, 17.6% и 14.9%. Общият брой на туристическите посещения в страни от ЕС се е увеличил с 9.2%, докато тези в държави извън ЕС с 21.6%. (граф. 12)

Към края на септември брутният външен дълг (БВД) бе 33.7 млрд. евро или 61% от прогнозния БВП. Нивото на задълженията се понижи спрямо предходния месец, но нарасна спрямо септември 2017 г. (граф. 13). Същевременно, поради положителния ефект от нарастването на БВП, съотношението дълг-БВП се подобри както на месечна, така и на годишна база. Към края на септември, 85.6% от БВД бе в евро, а 9.9% – в щатски долари. Около половината от задълженията са с плаващ лихвен процент. Нетният външен дълг достигна -6.7% от прогнозния БВП, показвайки превишение на чуждестранните активи над пасивите.

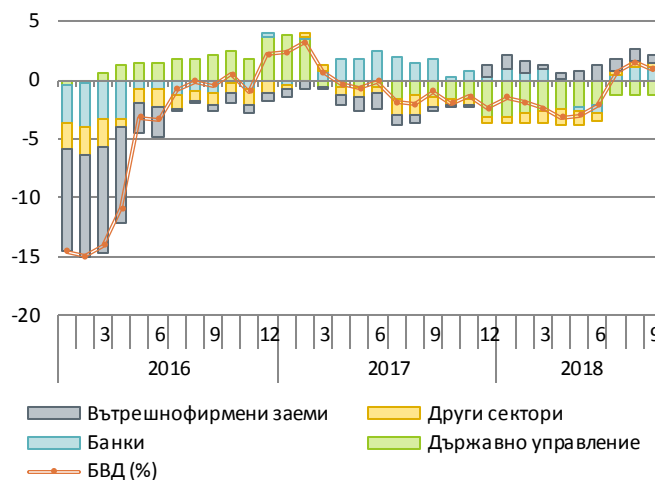
ФИНАНСОВ СЕКТОР

Международните валутни резерви възлязоха на 24.2 млрд. евро в края на ноември, отчитайки минимално нарастване от 0.1% спрямо предходния месец. Положителен принос имаха парите в обращение (с месечно нарастване от 0.8%), депозитът на правителството (1.7%) и сметките на други депозанти (0.3%). Банковите резерви продължиха да намаляват, но с по-нисък темп, като се свиха с 2%, при спад от 5.2% през октомври. Растежът на валутните резерви на БНБ, спрямо същия период на предходната година, се ускори до 8.8%. Основен принос имаха банковите резерви с нарастване от 20% на годишна база, следвани от парите в обращение (растеж от 11.3%). При сметките на други депозанти отново бе отчетен най-висок годишен растеж (34.7%), но делът им в резервите остава нисък (граф. 14).

Кредитът за частния сектор се ускори през октомври и нарасна с 7.8% спрямо същия месец на предходната година, при 7.4% месец по-рано (граф. 16). За това допринесе както динамиката на корпоративните кредити, така и тази на кредита за домакинства. Годишният растеж на корпоративните кредити беше 4.8%, при 4% месец по-рано, докато този на домакинствата – 10%, при 9.7% в края на септември. Редовните кредити на фирмите продължиха да се увеличават, докато лошите и реструктурирани кредити запазиха низходяща динамика. Потребителските кредити отново нараснаха и в края на октомври достигнаха около 9 млрд. лв. или с 15.9% повече спрямо година по-рано.

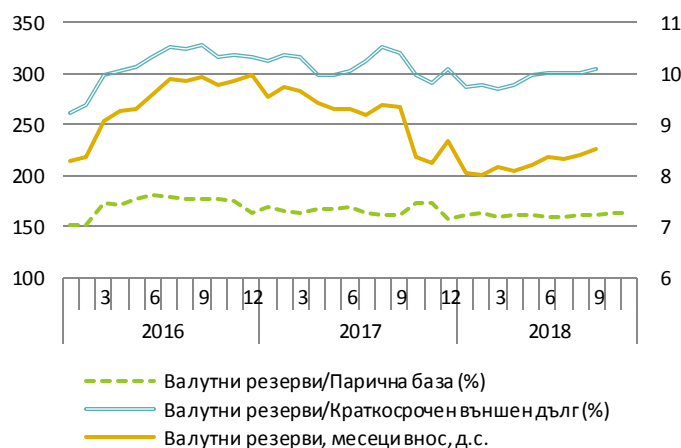
Граф. 13: Приноси към растежа на БВД

(пр.п., спрямо същия месец на предходната година)

Източник: БНБ

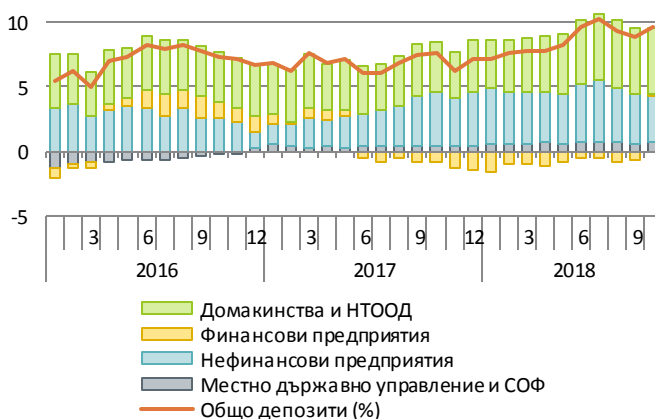
Граф. 14: Ключови отношения за валутния борд

Източник: БНБ, МФ

Граф. 15: Приноси по сектори към растежа на депозитите, вкл. в МЗ

(пр.п., на год. база)

Източник: БНБ

Темпът на годишно увеличение при жилищните кредити се ускори до 10.2%, докато спадът на годишна база при компонента „други кредити“ се задълбочи до 20.7%, при 16.9% месец по-рано.

Претегленият лихвен процент по новоотпуснати кредити за нефинансови предприятия се повиши с 3 б.т. през октомври (табл. 1). Повишението изцяло се дължеше на кредитите, деноминирани в национална валута. Общият обем нови кредити за нефинансови предприятия беше с 11.3% повече в съпоставка с края на септември, но с 20.6% по-малко спрямо година по-рано. Средната цена по новите потребителски и жилищни кредити се понижи съответно с 19 и 11 б.т. спрямо края на предходния месец.

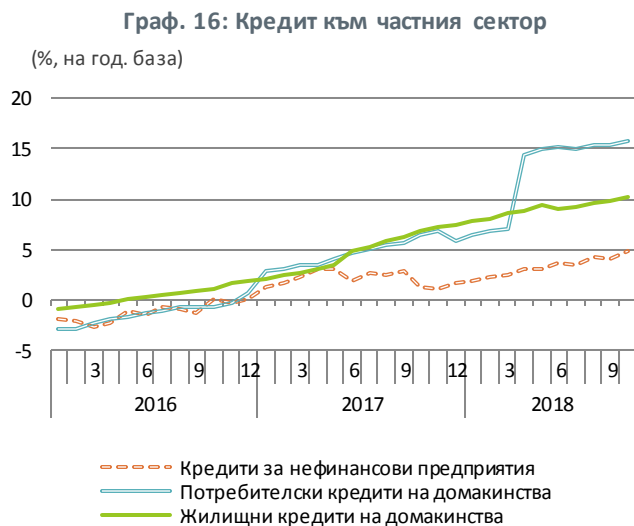
Претегленият лихвен процент по нови срочни депозити през октомври се повиши с 13 б.т., като покачва не имаше във всички валутни сегменти (лева, евро и щ. долари). По вид държател претеглената цена по новите срочни депозити на домакинства и нефинансови предприятия се повиши, съответно с 1 и 43 б.т. спрямо края на септември. Общият обем нови срочни депозити през месеца беше 1.1 млрд. лв. или с 10.9% по-малко в сравнение със същия момент на предходната година (табл. 2).

БЮДЖЕТЕН СЕКТОР

По предварителни месечни данни за касовото изпълнение на бюджета, за десети пореден месец на 2018 г. **салдото по консолидираната фискална програма** остана положително и към октомври възлезе на 2.8 млрд. лв. (2.6% от прогнозния БВП, при 2.5% от БВП година по-рано). Излишъкът бе формиран от превишение на приходите над разходите по националния бюджет, докато при европейските средства бе отчетен дефицит.

Общите **бюджетни постъпления** (приходи и помощи) възлязоха на 32.6 млрд. лв., като нивото им се повиши с 11.8% в сравнение с октомври 2018 г. (граф. 18). Нарастването се дължи най-вече на по-високите с 9.4% данъчни приходи, включващи постъпленията от социално- и здравноосигурителни вноски (с ръст от 13.4%), както и от косвени данъци (7.3%). По компоненти на последните, приходите от ДДС, акцизи и мита нарагнаха съответно с 8.4%, 4.6% и 25.2%, спрямо постъпленията за десетте месеца на 2017 г. При преките данъци отчетеното повишение за същия период бе в размер на 9.1%. Двучифрено нарастване бе отчетено при неданъчните постъпления и помощите, съответно в размер на 21.6% и 33.9% на годишна база.

Разходите по КФП останаха по-ниски от приходите, като към октомври възлязоха на 29.8 млрд. лв. и на-

Табл. 1: Среднопретеглени лихвени проценти по нови кредити за нефинансови предприятия и домакинства, %

	октомври 2017	септември 2018	октомври 2018
Нефинансови предприятия	3.29	3.40	3.43
Потребителски кредити	7.99	8.76	8.57
Жилищни кредити	3.89	3.40	3.30

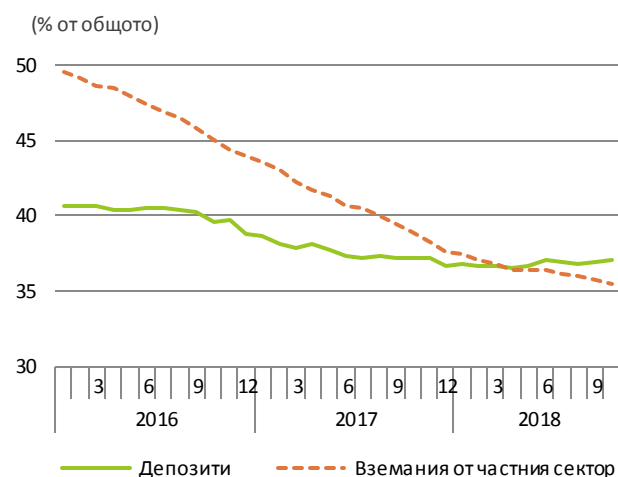
Источник: БНБ, МФ

Табл. 2: Среднопретеглени лихвени проценти по нови срочни депозити на нефинансови предприятия и домакинства, %

	октомври 2017	септември 2018	октомври 2017
лева	0.24	0.16	0.16
евро	0.36	0.20	0.17
щатски долари	0.33	0.65	0.46

Источник: БНБ, МФ

Граф. 17: Дял на депозитите и вземания от частния сектор във валута
(% от общото)

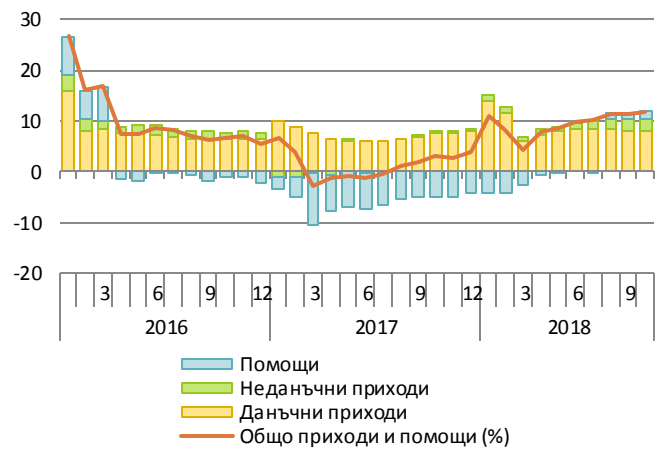
раснаха с 11.6% спрямо същия период на 2017 г. Най-съществен принос за повишението имаха нелихвените разходи, които включват плащанията за персонал (с растеж от 11.2%), текуща издръжка (7%) и субсидии (26.1%). Значителен принос имаха и по-високите с 6.6% социални плащания, както и капиталовите разходи, с ръст от 48.2% (граф. 19).

Фискалният резерв в края на октомври възлезе на 11.1 млрд. лв. (10.3% от прогнозния БВП), в т.ч. 10.8 млрд. лв. средства по депозити и 0.3 млрд. лв. – вземания от фондовете на ЕС за сертифицирани разходи, аванси и др. Спрямо същия период на миналата година, резервът се понижи със 7.4%.

В края на октомври **държавният дълг** (вкл. държавно-гарантирания) възлезе на 23.9 млрд. лв. (22.1% от прогнозния БВП, при 25.3% от БВП година по-рано). Вътрешният дълг намалѐ до 5% от прогнозния БВП, при 6.5% за десетте месеца на предходната година. Съотношението на външния дълг към БВП се понижи до 15.4% от 16.8% през октомври 2017 г. Размерът на държавногарантирания дълг бе 1.7% от прогнозния БВП, при 2% от БВП година по-рано.

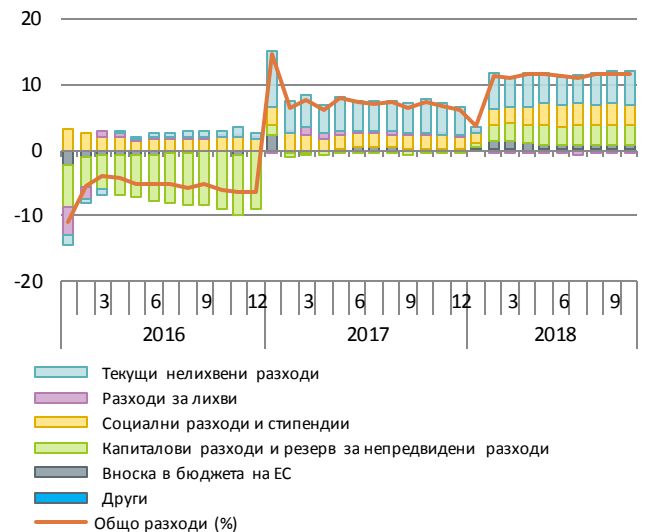
Граф. 18: Приноси за растежа на общите приходи и помощи

(пр.п., на год. база, с натрупване)

Граф. 19: Приноси за растежа на общите разходи

(пр.п., на год. база, с натрупване)

ОСНОВНИ ИКОНОМИЧЕСКИ ИНДИКАТОРИ

		Годишни данни			Тримесечни данни				Месечни данни						
		2015	2016	2017	IV'17	I'18	II'18	III'18	05'18	06'18	07'18	08'18	09'18	10'18	11'18
— Брутен вътрешен продукт¹															
БВП	растеж, %	3.5	3.9	3.8	3.4	3.5	3.2	2.7	-	-	-	-	-	-	-
Потребление	растеж, %	3.8	3.3	4.3	4.7	6.1	7.7	7.5	-	-	-	-	-	-	-
Брутообразуване в основен капитал	растеж, %	2.7	-6.6	3.2	5.6	10.9	7.0	3.0	-	-	-	-	-	-	-
Износ	растеж, %	5.7	8.1	5.8	3.9	1.1	-2.3	-3.2	-	-	-	-	-	-	-
Внос	растеж, %	5.4	4.5	7.5	8.6	4.6	4.9	3.8	-	-	-	-	-	-	-
Селско стопанство	растеж, %	-6.8	5.3	8.9	10.1	-0.6	-2.0	-0.8	-	-	-	-	-	-	-
Индустрия	растеж, %	3.5	4.0	4.1	1.6	2.6	0.4	1.2	-	-	-	-	-	-	-
Услуги	растеж, %	3.4	3.1	3.9	4.4	3.6	4.3	4.3	-	-	-	-	-	-	-
Корективи	растеж, %	7.5	7.2	1.5	0.0	4.7	5.7	2.0	-	-	-	-	-	-	-
— Краткосрочна бизнес статистика²															
Промислено производство	растеж, %	2.9	2.7	3.4	1.6	1.6	1.2	0.7	0.5	2.1	2.4	1.7	-1.9	-	-
Оборот в промишлеността	растеж, %	1.7	1.1	9.3	6.7	4.3	4.7	3.8	3.3	6.8	4.8	2.4	4.0	-	-
Оборот в търговията на дребно	растеж, %	11.8	6.1	3.7	4.0	3.5	5.7	4.5	6.2	6.0	4.8	5.2	3.6	-	-
Строителна продукция	растеж, %	11.2	-16.7	4.6	4.2	7.1	-0.5	-1.2	-0.5	-5.0	3.2	-1.2	-5.9	-	-
Общ бизнес климат	баланс	20.3	22.5	26.6	25.4	27.6	32.1	29.6	33.1	32.2	32.1	29.2	27.7	25.8	26.4
Промисленост	баланс	22.9	23.5	26.9	25.7	28.3	30.4	28.3	30.3	31.8	29.6	27.7	27.6	25.2	27.0
Търговия на дребно	баланс	27.6	33.6	37.9	39.5	41.5	43.3	41.4	42.5	43.3	44.0	40.0	40.1	37.6	38.6
Строителство	баланс	15.2	17.9	24.6	22.2	21.9	33.3	30.9	37.1	33.7	35.3	31.5	25.7	28.3	26.1
Услуги	баланс	12.7	13.8	16.7	13.8	17.8	23.2	19.3	25.0	20.5	21.8	19.0	17.3	12.8	13.2
— Пазар на труда															
Коеф. на икономическа активност (15+)	%	54.1	53.3	55.4	55.5	54.6	55.5	56.1	-	-	-	-	-	-	-
Коеф. на заетост (15+)	%	49.1	49.3	51.9	52.3	51.5	52.5	53.3	-	-	-	-	-	-	-
Заетост (СНС)	растеж, %	0.4	0.5	1.8	2.4	1.2	0.2	-0.9	-	-	-	-	-	-	-
Безработица (НРС)	%	9.1	7.6	6.2	5.6	5.7	5.5	5.0	-	-	-	-	-	-	-
Безработица (АЗ)	%	10.1	8.7	7.2	6.9	7.0	6.1	5.6	6.1	5.7	5.7	5.6	5.6	5.9	6.0
Номинална работна заплата	растеж, %	6.8	8.0	9.4	11.4	7.1	8.2	7.7	7.2	9.0	7.8	8.6	6.7	-	-
Реална работна заплата ³	растеж, %	8.0	9.5	8.1	9.5	5.4	5.7	3.9	4.8	5.8	4.1	4.7	3.0	-	-
Производителност на труда (БВП на зает)	растеж, %	3.1	3.4	2.0	1.0	2.3	3.1	3.7	-	-	-	-	-	-	-
Реални разходи на единица труд (БВП)	растеж, %	0.2	0.1	4.8	7.1	0.5	-1.2	-3.9	-	-	-	-	-	-	-
Номинални разходи на единица труд (БВП)	%	2.5	2.3	8.4	10.9	3.3	2.3	1.4	-	-	-	-	-	-	-
— Инфлация															
Индекс на потребителските цени	растеж, %	-0.1	-0.8	2.1	2.7	2.0	2.2	2.3	2.6	3.2	3.5	3.5	3.6	3.7	3.1
Хармонизиран индекс на потребителски цени	растеж, %	-1.1	-1.3	1.2	1.7	1.6	2.4	3.6	2.3	3.0	3.6	3.7	3.6	3.6	3.0
Цени на производител на вътрешния пазар	растеж, %	-1.6	-2.9	4.2	5.5	4.9	4.8	3.2	4.8	5.7	3.4	3.1	3.1	3.9	-
Цени на производител на международния пазар	растеж, %	-2.4	-3.5	6.0	4.6	0.6	5.7	5.4	7.1	8.3	6.8	5.0	4.5	5.3	-
— Консолидиран бюджет (с натрупване)															
Приходи и помощи	млн. лв.	32 200	33 959	35 317	35 316	9 220	19 210	29 164	15 978	19 210	22 547	25 976	29 162	32 613	-
Общо разходи	млн. лв.	34 685	32 491	34 471	34 471	8 628	17 497	26 501	14 557	17 496	20 533	23 588	26 498	29 769	-
Вноски в бюджета на ЕС	млн. лв.	946	859	888	888	308	576	823	457	576	654	738	823	910	-
Касов дефицит (-) / излишок (+)	млн. лв.	-2 485	1 468	846	846	592	1 713	2 663	1 422	1 714	2 015	2 388	2 665	2 844	-
	% от БВП	-2.8	1.6	0.8	0.8	0.5	1.6	2.5	1.3	1.6	1.9	2.2	2.5	2.6	-
Държавен и държавногарантиран дълг	млн. лв.	23 300	27 424	25 531	25 531	24 429	24 250	24 153	24 344	24 250	24 242	24 219	24 153	23 942	-
	% от БВП	26.3	29.1	25.9	25.3	22.6	22.4	22.3	22.5	22.4	22.4	22.4	22.3	22.1	-
Фискален резерв	млн. лв.	7 873	12 883	10 289	10 289	10 149	10 831	11 213	10 413	10 831	10 803	10 860	11 213	11 128	-
	% от БВП	8.9	13.7	10.4	10.2	9.4	10.0	10.4	9.6	10.0	10.0	10.0	10.4	10.3	-

		Годишни данни			Тримесечни данни				Месечни данни						
		2015	2016	2017	IV'17	I'18	II'18	III'18	05'18	06'18	07'18	08'18	09'18	10'18	11'18
— Финансов сектор															
Международни резерви	млн. евро	20 285	23 899	23 662	23 662	22 606	23 510	24 540	22 825	23 510	23 731	23 960	24 540	24 137	24 161
Покритие на паричната база	%	144.3	163.4	156.4	156.4	158.6	158.7	160.1	160.6	158.7	158.6	160.7	160.1	162.2	163.0
Покритие на вноса	месеци	8.5	10.0	8.7	8.7	8.2	8.4	0.0	8.2	8.4	8.3	8.4	8.5	-	-
Покритие на краткосрочния външен дълг	%	267.5	315.7	304.6	304.6	287.0	301.1	0.0	298.4	301.1	301.0	300.1	304.8	-	-
Паричен агрегат М1	растеж, %	15.6	13.5	16.9	16.9	17.2	15.8	13.5	15.6	15.8	15.7	14.0	13.5	14.8	-
Паричен агрегат М3	растеж, %	8.8	7.6	7.7	7.7	8.4	10.0	9.2	8.8	10.0	10.4	9.6	9.2	9.7	-
Депозити	растеж, %	8.2	6.7	7.2	7.2	7.8	9.6	8.8	8.3	9.6	10.2	9.3	8.8	9.6	-
Кредит към частния сектор	растеж, %	-1.2	1.5	4.8	4.8	5.6	6.7	7.4	6.6	6.7	7.1	7.6	7.4	7.8	-
Кредит към нефинансовите предприятия	растеж, %	-1.7	0.3	1.7	1.7	2.5	3.8	4.0	3.1	3.8	3.4	4.2	4.0	4.8	-
Кредит за домакинствата	растеж, %	-1.3	2.0	6.0	6.0	6.3	9.2	9.7	8.9	9.2	10.0	10.2	9.7	10.0	-
Лихвен процент по кредити ⁴	%	7.0	5.8	4.3	4.3	4.6	4.7	4.6	4.9	4.7	4.9	4.4	4.6	4.7	-
Лихвен процент по депозити ⁵	%	1.3	0.8	0.2	0.2	0.3	0.2	0.3	0.3	0.2	0.3	0.3	0.2	0.3	-
ГПР ⁶ , потребителски кредити	%	11.5	11.0	10.2	10.8	10.0	10.3	10.9	10.0	10.2	10.9	11.1	10.9	10.6	-
ГПР ⁶ , жилищни кредити	%	6.4	5.5	4.4	4.2	4.1	3.9	3.9	3.8	4.0	3.9	4.0	3.8	3.6	-
Валутен курс BGN/USD	кр. пер.	1.79	1.86	1.63	1.63	1.59	1.68	1.69	1.67	1.68	1.67	1.68	1.69	1.73	1.72
	ср. пер.	1.76	1.77	1.74	1.66	1.59	1.64	1.68	1.66	1.67	1.67	1.69	1.68	1.70	1.72
— Брутен външен дълг															
Брутен външен дълг	% от БВП	74.0	71.1	64.6	64.6	60.2	60.5	61.2	60.1	60.5	61.0	61.2	61.0	-	-
Краткосрочен външен дълг	% от БВД	22.6	22.1	23.4	23.4	23.8	23.3	23.6	23.0	23.3	23.4	23.6	23.9	-	-
Вътрешнофирмени заеми	% от БВД	37.8	36.2	38.1	38.1	38.0	38.4	37.8	38.3	38.4	37.9	37.8	37.6	-	-
— Платежен баланс⁷															
Текуща сметка	млн. евро	-15	1 244	3 368	-229	-130	116	2 130	-11	238	837	980	313	-	-
Текуща сметка, плъзгаща се база	% от БВП	0.0	2.6	6.5	6.5	5.4	4.3	3.4	4.8	4.3	3.7	3.9	3.4	-	-
Търговски баланс	млн. евро	-2 622	-984	-766	-572	-804	-853	-373	-286	-306	-228	-64	-80	-	-
Търговски баланс, плъзгаща се база	% от БВП	-5.8	-2.0	-1.5	-1.5	-2.4	-3.6	-4.7	-3.0	-3.6	-4.3	-4.3	-4.7	-	-
Износ, f.o.b.	млн. евро	21 919	23 104	26 950	7 032	6 119	6 505	7 123	2 142	2 290	2 414	2 290	2 419	-	-
	растеж, %	4.2	5.4	16.6	11.7	-2.3	-2.0	1.5	-6.1	-3.0	0.9	1.0	2.6	-	-
Внос, f.o.b.	млн. евро	18 678	24 088	27 716	7 604	6 923	7 358	7 496	2 427	2 596	2 642	2 354	2 500	-	-
	растеж, %	-21.5	29.0	15.1	14.0	6.2	8.1	10.5	4.9	12.5	18.4	0.6	12.9	-	-
Капиталова сметка	млн. евро	1 422	1 071	530	191	2	193	249	35	92	57	135	57	-	-
Финансова сметка	млн. евро	-650	-266	2 260	876	1 445	-442	270	86	-648	386	256	-373	-	-
Нетни преки чуждестранни инвестиции	млн. евро	-2 241	-266	-1 079	-557	53	-103	-473	-30	-113	-180	-203	-89	-	-
Нетни портфейлни инвестиции	млн. евро	1 145	-75	1 291	769	406	-92	226	21	142	104	47	75	-	-
Други нетни инвестиции	млн. евро	-4 604	1 735	631	282	1 342	-388	848	-500	-128	801	581	-534	-	-
Промяна в международните резерви на БНБ	млн. евро	3 730	3 467	-99	-869	-1 035	892	1 122	260	733	288	231	604	-	-

Забележка: Всички изменения на индикаторите, посочени в таблицата като растеж в %, са на база съответния период на предходната година.

За изчисление на съотношенията към БВП са използвани отчетни данни за БВП по текущи цени за 2015 г. - 88 575.2 млн. лв., за 2016 г. - 94 130.0 млн. лв. и за 2017 г. - 101 042.5 лв., както и прогнозни данни на МФ за 2018 г. - 108 141.0 млн. лв;

1. Растежи при съпоставими цени от 2010 г., неизгладени данни;
2. Неизгладени данни;
3. Дефлирани с ХИПЦ;
4. Лихвен процент по новоотпуснати кредити за домакинства, НТООД и нефинансови предприятия – среднопотеглен по вид, валута и срочност;
5. Лихвен процент по новопривлечени срочни депозити на домакинства, НТООД и нефинансови предприятия – среднопотеглен по вид, валута и срочност;
6. Годишен процент на разходите по новоотпуснати кредити за домакинства по оригинален матуритет, претеглен по валута и срочност;
7. Аналитично представяне, в съответствие с шестото издание на Ръководството по платежен баланс и международна инвестиционна позиция.

В текущия Месечен обзор на българската икономика са използвани статистически данни, публикувани до 17 декември 2018 г. Информацията в това издание може да се ползва без специално разрешение, но с изричното позоваване на източника. Публикуваните оценки и коментари не следва да се считат за препоръка за вземане на определени инвестиционни решения.

ISSN 2367-5012

© Министерство на финансите, 2018 г.
Дирекция "Икономическа и финансова политика"

София 1000, ул. "Г. С. Раковски" 102
<http://www.minfin.bg/bg/page/870>
e-mail: secretary.evp@minfin.bg